

**Harvard
Business
Review
Press**

คัมภีร์สำหรับผู้บริหาร
จากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด

**Harvard Business Review
on**

CSR

**Corporate
Responsibility**

CSR

แปลและเรียบเรียงจาก *Harvard Business Review On Corporate Responsibility*

โดย C.K. Prahalad & Allen Hammond

ราคา 220 บาท

ผู้แปล : ณัฐยา สินตระการผล

ผู้เรียบเรียง : วีรุช นามะศิรานนท์

พิมพ์ครั้งที่ 1 : ตุลาคม 2554

Harvard Business Review On Corporate Responsibility

Original work Copyright © 1987, 1991, 1993, 1996, 1997, 1998

Harvard Business School Publishing Corporation

Published by arrangement with Harvard Business Press.

จัดพิมพ์และ : บริษัท เอ็กซ์เพอร์เน็ท จำกัด

จัดจำหน่ายโดย 2387 อาคารรวมทุนพัฒนา ถนนเพชรบุรีตัดใหม่
แขวงบางกะปิ เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310
โทร. 0-2718-1821 (10 คู่สาย)

แฟกซ์ : 0-2718-1831, 0-2318-4809

<http://www.expernetbooks.com>

e-mail: public@expernetbooks.com

พิมพ์ที่ : บริษัท แอดก้าฟ พรินท์ จำกัด

โทร. 0-2216-9122

ข้อมูลทางบรรณาธุรกรรมของสมุดแห่งชาติ

พระหาราช, ชี.เด.

CSR.--กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เพอร์เน็ท, 2554.

302 หน้า.

1. ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ. 2. บริษัท--แห่งสังคม. I. ชั้นมอน, อัลเลน
และຄอล, ผู้แต่งร่วม. II. ณัฐยา สินตระการผล, ผู้แปล. III. วีรุช นามะศิรานนท์,
ผู้เรียบเรียง. IV. ชื่อชุด. V. ชื่อเรื่อง.

658.408

ISBN 978-974-414-200-9

พิมพ์บัน
กระบวนการส่ายตา
www.greenread.com

หากมีข้อผิดพลาดเนื่องจากการพิมพ์ สามารถนำมาเปลี่ยนได้ที่สำนักพิมพ์เอ็กซ์เพอร์เน็ท
ในกรณีที่ต้องการซื้อเป็นจำนวนมาก เพื่อใช้ในการสอน การฝึกอบรม การส่งเสริมการขาย
หรือเป็นของขวัญพิเศษ กรุณาติดต่อสอบถามราคากิจกรรมได้ที่ โทร. 0-2718-1821 (10 คู่สาย)

**Harvard
Business
Review
Press**

**“คัมภีร์สำหรับผู้บริหาร”
จากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด**

HARVARD BUSINESS REVIEW

หนังสือชุด “คัมภีร์สำหรับผู้บริหาร” เล่มนี้เป็นแหล่งรวม
ரากฐานความรู้ทางด้านการบริหารจากคณาจารย์แห่งมหาวิทยาลัย
ฮาร์วาร์ดและผู้ทรงคุณวุฒิ รวมถึงผู้เชี่ยวชาญที่เพียบพร้อมด้วยประสบ
การณ์ในด้านต่างๆ ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยและกลั่นกรองออกมาเป็น
ผลงานวิชาการที่มีเนื้อหาเข้มข้นและลึกซึ้ง จนกลายเป็นวิทยาการที่
ผู้บริหารและผู้นำองค์กรในทุกภาคส่วนล้วนให้การยอมรับ ไม่ว่าจะเป็น
ภาคธุรกิจ ภาครัฐวิสาหกิจ และภาคการศึกษาขั้นสูง

บทความที่มีคุณค่าในหนังสือชุดนี้ มีผู้ติดตามอย่างแพร่หลาย
ไปทั่วโลก เพราะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนากรอบความคิดใหม่
และแนวทางการบริหารจัดการใหม่ๆ รวมถึงแนวทางการปฏิบัติที่เป็น
เลิศ เพื่อให้เกิดความสามารถในการแข่งขันได้อย่างยั่งยืนในโลกที่ทุก
สิ่งผันเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

ทันโลก...ทันการแข่งขัน...และก้าวไปสู่ความสำเร็จ คือ วัตถุ
ประสงค์หลักและคุณค่าของหนังสือชุดนี้

	หน้า
สารบัญ	4
บทที่ 1 ตอบสนองความต้องการของกลุ่มตลาดคนยากจน (อย่างมีกำไร)	7
C.K. PRAHALAD และ ALLEN HAMMOND	
⌚ ตลาดที่มีศักยภาพแต่ยังไม่มีโครงเข้ามา ^{แสงห้าประโยชน์}	11
⌚ กรณีศึกษาจากองค์กรธุรกิจ	20
⌚ กลยุทธ์ในการตอบสนองความต้องการของตลาด BOP	32
บทที่ 2 การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันด้วยการทำกิจกรรมหรือบริจาคมเพื่อสังคม	43
MICHAEL E. PORTER และ MARK R. KRAMER	
⌚ การบริจาคมมุ่งเน้นที่ด้านใด	51
⌚ การทำให้สภาพแวดล้อมทางการแข่งขันเป็นประโยชน์ต่อองค์กร	62
⌚ บริษัทคู่แข่งจะได้ประโยชน์โดยไม่ต้องทำอะไรหรือไม่ ?	70
⌚ แนวทางการบริจาคมที่เหมาะสม	73
⌚ การใช้วิธีที่แตกต่างจากเดิมโดยสิ้นเชิง	84
บทที่ 3 ธุรกิจก่อตั้งขึ้นมาเพื่ออะไร ?	95
CHARLES HANDY	

หน้า

บทที่ 4 The Virtue Matrix :**119**

การคำนวณผลตอบแทนที่ได้จากการรับผิดชอบ
ต่อสังคมขององค์กร

ROGER L. MARTIN

- ⌚ การทำให้องค์กรมีคุณธรรม 122
- ⌚ วิธีการใช้ Virtue Matrix 128
- ⌚ ทำไม่องค์กรจึงถูกกลงโทษจากการทำความดี 136
- ⌚ กระแสโลกภาคีวัฒน์เป็นสิ่งที่ทำลายคุณธรรม
ขององค์กรหรือไม่ ? 138
- ⌚ การขาดวิสัยทัศน์ 141

บทที่ 5 วิถีแห่ง Kyosei**149**

RYUZABURO KAKU

- ⌚ กระบวนการ 5 ขั้นตอนในการนำหลักปรัชญา
Kyosei มาใช้กับองค์กรธุรกิจ 153
- ⌚ การใช้หลักปรัชญา Kyosei ของบริษัท Canon 157
- ⌚ การก้าวต่อไปอีกขั้นของการนำหลักปรัชญา
Kyosei มาใช้ 168
- ⌚ อนาคตของหลักปรัชญา Kyosei 171

บทที่ 6 องค์กรธุรกิจจะมีจิตสำนึกได้หรือไม่ ?**183**

KENNETH E. GOODPASTER และ JOHN B. MATTHEWS, JR.

- ⌚ ความหมายของความรับผิดชอบของบุคคล 187
- ⌚ การนำแนวคิดเรื่องความรับผิดชอบไปใช้กับองค์กร 193
- ⌚ การประเมินผลของการนำแนวคิดเรื่องจริยธรรม
มาใช้กับองค์กรธุรกิจ 195
- ⌚ เลิกการใช้สองมาตรฐาน 201

	หน้า
บทที่ 7 การทำกิจกรรมหรือบริจาคเพื่อสังคม ขององค์กรแนวใหม่ <i>CRAIG SMITH</i>	217
⌚ วิวัฒนาการของการทำกิจกรรมหรือบริจาค เพื่อสังคมของบริษัทสหรัฐอเมริกา	227
⌚ ความเป็นพลเมืองขององค์กรของบริษัท AT&T	231
⌚ การนำการทำกิจกรรมหรือบริจาคเพื่อสังคม รูปแบบใหม่ไปสู่การปฏิบัติ	240
⌚ การนำแนวคิดในการทำกิจกรรมหรือบริจาค เพื่อสังคมแบบอเมริกันไปใช้ในต่างประเทศ	246
⌚ คู่แข่งจะเข้ามาทำแบบเดียวกันจนทำให้บริษัท ถูกมองข้ามไปหรือไม่ ?	258
บทที่ 8 กระบวนการทัศนิใหม่ : จากการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม สู่การสร้างนวัตกรรม <i>ROSABETH MOSS KANTER</i>	263
⌚ ทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อทั้งสังคมและองค์กร	267
⌚ การทำให้ความร่วมมือกับองค์กรอื่นประสบผลลัพธ์	275
⌚ ประโยชน์ที่ธุรกิจได้รับคืออะไร	292
⌚ การนำกระบวนการทัศนิใหม่ไปใช้ในวงกว้าง	296
เกี่ยวกับผู้เขียน	298

ตอปสบองความต้องการ ของกลุ่มตลาดคนยากจน (อย่างมีกำไร)

-- C.K. PRAHALAD และ ALLEN HAMMOND --

แนวคิดโดดเด่น

การกระตุ้นการค้าและการพัฒนาเศรษฐกิจจากระดับฐานรากของกลุ่มบริษัทข้ามชาติ (multinationals - MNCs) จะจะสามารถปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชากรหลายพันล้านคน และช่วยให้โลกโดยรวมเป็นที่ที่มีเสถียรภาพมากขึ้นและมีอันตรายลดลงได้อย่างหน้ามือเป็นหลังมือ ซึ่งการจะบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ไม่ได้หมายความว่าบริษัทข้ามชาติต้องทำโครงการพัฒนาสังคมเพื่อการกุศลเท่านั้น พวกรเข้าต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของบริษัทเองด้วย และการทำ เช่นนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมได้อย่างไร ในบทความนี้ ผู้เขียนจะยกตัวอย่างของบริษัทที่ขยายเข้าไปดำเนินธุรกิจในประเทศต่าง ๆ ที่ขึ้นชื่อว่ายากจนที่สุดในโลก

65% ของประชากรทั้งโลกมีรายได้ต่อปีต่ำกว่า 2,000 ดอลลาร์สหรัฐ และประชากรกลุ่มนี้ก็มีจำนวนถึง 4 พันล้านคนเลยทีเดียว อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ตลาดนี้จะมีขนาดใหญ่มาก กลับมีธุรกิจที่เข้าไปแสวงหาผลประโยชน์ไม่มาก

นัก ซึ่งเหตุผลที่ทำให้ธุรกิจลังเลที่จะเข้าไปลงทุนในตลาดนี้เราเองก็พอเข้าใจได้ แต่เหตุผลดังกล่าวก็มายจากสมมติฐานเกี่ยวกับกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาที่ใช้กับ โลกยุคปัจจุบันไม่ได้อีกต่อไป

ถึงแม้ว่ารายได้ต่อหัวของประชากรในกลุ่มประเทศเหล่านี้อาจจะต่ำ แต่ อำนาจการซื้อรวม (aggregate buying power) ของกลุ่มประเทศที่ยากจน กลับค่อนข้างสูง ซึ่งทำให้ประเทศเหล่านี้เป็นตลาดที่ใหญ่มากสำหรับสินค้าที่บาง คนมองว่าเป็นสินค้าฟุ่มเฟือย (luxury goods) อย่างเช่น โทรศัพท์ดาวเทียม และบริการโทรศัพท์ ดังนั้น ทั้งราคาและกำไรต่อหน่วยที่ได้จากการขายสินค้า บริการให้กับชุมชนของคนยากจน จึงมักจะสูงกว่าชุมชนของคนชั้นกลางมาก นอกเหนือจากนี้ เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นก็ช่วยลดผลกระทบที่เกิดจากการทุจริต การไม่รู้หนังสือของประชากร การมีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานไม่เพียงพอ และ อุปสรรคชัดขวางอื่น ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง

เนื่องจากประเทศเหล่านี้เพิ่งจะเริ่มมีการพัฒนาทางเศรษฐกิจ บริษัท ข้ามชาติที่เข้าไปดำเนินธุรกิจในตลาดดังกล่าวจึงอาจมีอัตราการเติบโตของรายได้ ที่สูงและรวดเร็วมาก นอกจากนี้ บริษัทข้ามชาติยังสามารถลดต้นทุนได้ด้วย การจ้างแรงงานที่มีต้นทุนต่ำ รวมทั้งการนำกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ มากขึ้นและนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นมาใช้กับการดำเนินธุรกิจที่มีอยู่เดิมด้วย

แน่นอนว่าบริษัทข้ามชาติจะประสบความสำเร็จในตลาดเหล่านี้ได้ก็ต่อ เมื่อบริษัทคิดอย่างสร้างสรรค์ แต่ทั้งนี้ลึกลงที่จะต้องเปลี่ยนแปลงมากที่สุดก็คือตัว ผู้บริหารระดับสูงของบริษัท กล่าวคือ ถ้าหากผู้นำของธุรกิจไม่ยอมรับว่าตนเอง มีความคิดที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับมูลค่าของธุรกิจที่เน้นปริมาณการขายที่มีกำไรต่อ หน่วยต่ำแล้ว ก็เป็นเรื่องยากที่บริษัทจะเอาชนะความท้าทายหรือแสวงหาผลประโยชน์จากตลาดในประเทศกำลังพัฒนาได้

ก หคุณจินตนาการถึงอนาคตที่มีเดือนของโลกในอีก 15 ปี ข้างหน้าที่เศรษฐกิจทั่วโลกซึ่งอยู่ในภาวะตกต่ำเริ่มฟื้นตัวแต่ก็แทบไม่มีการเติบโต ภาวะเงินเฟดยังเป็นปัญหาสำคัญที่แก้ไขไม่ได้ ซึ่งว่าจะระหว่างคนรวยและคนจนห่างกันมากขึ้นกว่าเดิม เหตุการณ์ความวุ่นวายทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นไม่หยุดหย่อน การล้มล塌ของรัฐบาลประเทศต่างๆ และการเกิดสังคมรากลางเมืองในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา ยิ่งไปกว่านั้นการก่อการร้ายที่ยังเป็นภัยคุกคามอย่างต่อเนื่องก็ได้ทำให้ทั้งภาครัฐและเอกชนต้องใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อการรักษาความปลอดภัย ในขณะเดียวกัน การต่อต้านระบบตลาดแบบไร้พรอมแคนก์ที่วิ่งรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ บริษัทข้ามชาติจึงพบว่าเป็นเรื่องยากที่จะขยายธุรกิจไปในตลาดอื่น และหลายบริษัทก็ระแวงระวังความเสี่ยงมากขึ้น จนทำให้บริษัทเหล่านี้ชะลอการลงทุนและถอนตัวออกจากตลาดเกิดใหม่ (emerging markets)

ตอนนี้ให้คุณจินตนาการถึงสถานการณ์ที่สุดไสกว่าข้างต้น ซึ่งการลงทุนของภาคเอกชนและธุรกิจในลักษณะผู้ประกอบการเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายได้กลายเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเติบโตของเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาอย่างรวดเร็ว จนทำให้เกิดการสร้างงานและความมั่งคั่งภายในประเทศ ซึ่งทำให้มีผู้บริโภคกลุ่มใหม่เกิดขึ้นในตลาดทั่วโลกเป็นจำนวนมากหลายร้อยล้านคนในแต่ละปี โดยประเทศจีนอินเดีย 巴西 แอนโพริเกตาใต้กลายเป็นตัวขับเคลื่อนการเติบโตของเศรษฐกิจทั่วโลก และช่วยทำให้เกิดความมั่งคั่งในส่วนต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งความยากจนที่ลดลงจากเหตุการณ์นี้ทำให้สังคมได้รับประโยชน์หลักหลาดด้าน อีกทั้งยังช่วยสร้างเสถียรภาพให้กับกลุ่มประเทศ

กำลังพัฒนาและลดความขัดแย้งทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ สร้างภัยคุกคามจากการก่อการร้ายกับสังคมโลก ผลกระทบด้านเศรษฐกิจได้อย่างรวดเร็วในยุคที่มีการแข่งขันธุรกิจและมุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรม

สถานการณ์ทั้งสองแบบที่กล่าวมานี้มีความเป็นไปได้ แต่สถานการณ์แบบใดจะกลายเป็นจริงก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญเพียงปัจจัยเดียวเท่านั้น คือ ความตั้งใจของบริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่ที่จะเข้าไปทำธุรกิจและลงทุนในกลุ่มประเทศที่ติดอันดับยากจนที่สุดในโลก โดยการที่บริษัทข้ามชาติเข้าไปกระตุ้นการค้าและการพัฒนาเศรษฐกิจจากระดับฐานราก จะสามารถช่วยปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชากรหลายพันล้านคนอย่างหน้ามือเป็นหลังมือ และทำให้โลกลายเป็นที่ที่มีเสถียรภาพมากขึ้นและมีอันตรายลดลงได้ ซึ่งการจะบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ไม่ได้หมายความว่าบริษัทข้ามชาติต้องหุ่นเหว่กับโครงการพัฒนาสังคมในระดับโลกเพื่อการกุศลเพียงอย่างเดียว พวกเขายังต้องดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและมีความต่อเนื่องตัวเอง เพราะการขยายเข้าไปในตลาดของประเทศไทยที่กำลังพัฒนาจะให้ผลประโยชน์ทางธุรกิจกับบริษัทได้อย่างมหาศาล ที่จริงแล้วบริษัทหลายแห่งที่มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมสูง ซึ่งมีทั้งบริษัทที่ดำเนินงานในลักษณะผู้ประกอบการและบริษัทที่เป็นกิจการขนาดใหญ่ ต่างกำลังตอบสนองความต้องการของตลาดในกลุ่มประเทศยากจนได้ในแบบที่สามารถสร้างรายได้เป็นกอบเป็นกำให้บริษัท จนทำให้มีประสิทธิภาพการดำเนินงานที่สูงขึ้น และได้คันப์วัตถุดีบใหม่ๆ ในการสร้างสรรค์นวัตกรรมอีกด้วย สำหรับบริษัทเหล่านี้ และบริษัทอื่นๆ ที่จะดำเนินรอยตามนั้น การสร้างธุรกิจ

ซึ่งมีกิจกรรมเป้าหมายเป็นตลาดที่มีกำลังซื้อต่ำสุดนั้น จะช่วยสร้างความ
ได้เปรียบทางการแข่งขันที่สำคัญให้กับบริษัทในยุคปัจจุบันที่กำลังก้าว
เข้าสู่ศตวรรษที่ 21

แน่นอนว่าบริษัทยักษ์ใหญ่นั้นไม่สามารถช่วยแก้ปัญหาทาง
เศรษฐกิจของประเทศไทยได้ทั้งหมด เพราะประเทศไทยเหล่านี้
ยังต้องรับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลของประเทศที่พัฒนาแล้ว และต้อง¹
ปรับปรุงธรรมาภิบาล การบริหารงานในประเทศตนเองให้ดีขึ้นด้วย
แต่เราก็สามารถเห็นได้ชัดเจนว่าการสร้างความมั่งคั่งของกลุ่มประเทศ
ยากจนจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบริษัทข้ามชาติเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องโดย
ตรงในระยะยาวกับประเทศไทยเหล่านี้ และอีกสิ่งหนึ่งที่เห็นได้ชัดเจน
เช่นกันก็คือ บริษัทข้ามชาติเองก็สามารถเพิ่มความมั่งคั่งให้กับตัวเอง
ได้ด้วยการเข้ามาทำธุรกิจในประเทศไทยเหล่านี้

ตลาดที่มีศักยภาพแต่ยังไม่มี โครงเข้ามาร่วมทางประโยชน์

ทุกคนต่างรู้ว่าคนยากจนทั่วโลกนั้นมีจำนวนมากจนน่าเครียใจ
โดย 65% ของประชากรทั่วโลกมีรายได้ต่ำกว่า 2,000 долลาร์
สหรัฐฯ ซึ่งสัดส่วนนี้คิดเป็นจำนวนประชากรถึง 4 พันล้านคนที่เดียว
แต่ถึงตลาดนี้จะมีขนาดใหญ่มาก แต่ก็มีบริษัทข้ามชาติเข้ามาแสวงหา²
ผลประโยชน์ไม่มากนัก เนื่องจากสมมติฐานที่ว่าคนที่มีรายได้ต่ำขนาด
นั้นคงแทบไม่มีเงินเหลือที่จะไปซื้อสินค้าและบริการอื่นนอกจากสินค้า

ที่เป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินการธุรกิจอย่างอาหารและที่อยู่อาศัย บริษัทเหล่านี้ยังมีสมมติฐานด้วยว่าอุปสรรคต่างๆ ของการทำธุรกิจ เช่น การทุจริต การไม่รู้หนังสือของประชาชน การมีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานที่ไม่เพียงพอ ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา กฎระเบียบของทางราชการที่จุกจิกหุยหิมเกินไป ต่างเป็นสิ่งที่ทำให้บริษัทไม่สามารถสร้างผลกำไรจากการทำธุรกิจในประเทศไทยได้

แต่ข้อสมมติฐานดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองที่คับแคบและล้าสมัยเกี่ยวกับประเทศไทยกำลังพัฒนา เพราะที่จริงแล้ว มีบริษัทข้ามชาติเป็นจำนวนมากที่ประสบความสำเร็จในการทำธุรกิจในประเทศไทย กำลังพัฒนาแล้ว (ถึงแม้ว่าบริษัทข้ามชาติส่วนใหญ่ในกลุ่มนี้จะมุ่งเน้นที่การขยายสินค้าบริการให้กับตลาดระดับกลางขึ้นไปในประเทศไทย กำลังพัฒนาที่มีขนาดเล็ก) และประสบการณ์ของบริษัทเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าถึงแม้ประเทศไทยเหล่านี้จะมีอุปสรรคในการทำธุรกิจอย่างที่กล่าวมาอยู่จริง แต่ก็ไม่มากเท่ากับที่คิดไว้ในตอนแรก ยิ่งไปกว่านั้นสถานการณ์ในประเทศไทยกำลังพัฒนาอย่างมีแนวโน้มไปในทางที่ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการปฏิรูปทางการเมือง การเปิดรับการลงทุนอย่างเสรีมากขึ้น หรือการพัฒนาโครงข่ายการสื่อสารแบบไร้สายที่มีต้นทุนต่ำ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนช่วยลดอุปสรรคในการทำธุรกิจ และทำให้ธุรกิจสามารถเข้าถึงชุมชนและอัตลักษณ์ในเมืองและชนบทที่ห่างไกลได้มากขึ้น ดังนั้น เมื่อความคิดแบบผิดๆ ที่เคยมีมาก่อนหน้านี้ถูกขัดไป ก็จะทำให้บริษัทข้ามชาติเห็นศักยภาพทางเศรษฐกิจของตลาดที่มีกำลังซื้อต่อตัวสุดได้ชัดเจนขึ้น (อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้จากหัวข้อ “พีระมิดโลก”)